

Conf. univ. dr. **Cristian Clipa**
Facultatea de Drept a Universității de Vest din Timișoara
Avocat în Baroul Timiș

FUNDAMENTELE IDEOLOGICE ALE DREPTULUI ADMINISTRATIV

Volumul al II-lea. Tomul 2. Specificitățile

Ediția a II-a, consolidată

Motto:
*„Scopul final al Guvernământului
este fericirea Națiunii.
Mijlocul prin care poate fi atins
acest scop este Libertatea ei”.*

Editura
Amangiu
2024

Cuprins

Nota autorului _____ VII

Capitolul I. În loc de introducere

[Dreptul administrativ între ideologie și știință] _____	1
Secțiunea 1. Capcanele ideologiei: Să nu-ți faci chip cioplit! _____	1
Secțiunea a 2-a. Beneficiile științei: Veți cunoaște adevărul și el vă va elibera! _____	11
Secțiunea a 3-a. Cercetarea științifică a unei discipline aparent neștiințifice: dreptul administrativ _____	16
Secțiunea a 4-a. Cum ar fi răspuns Rudolf V. Ihering la următoarea întrebare: Este dreptul administrativ o știință? _____	20
Secțiunea a 5-a. Cercetarea extensivă sau holistică și cercetarea intensivă sau concentrată în dreptul administrativ _____	22
Secțiunea a 6-a. Cercetarea fundamentală sau teoretică și cercetarea aplicativă sau pragmatică în dreptul administrativ _____	25
Secțiunea a 7-a. Sistematizarea discursivă a dreptului administrativ: între o parte generală și o parte specială _____	31
Secțiunea a 8-a. De unde începe o cercetare adecvată în dreptul administrativ? _____	40
Secțiunea a 9-a. Documentarea _____	41
Secțiunea a 10-a. Cum am ajuns la o teorie a fundamentelor ideologice ale dreptului administrativ? _____	50
Secțiunea a 11-a. Caracterul științific al teoriei fundamentelor ideologice ale dreptului administrativ _____	52
Secțiunea a 12-a. Sistemul fundamentelor ideologice ale dreptului administrativ și incidența în acest sistem a principiilor enunțate de Ludwig von Bertalanffy _____	54
§1. Principiul corelației între stimul și răspuns _____	58
§2. Principiul adaptării la mediu _____	64
§3. Principiul echilibrului _____	70
§4. Principiul maximei utilități _____	72

Capitolul al II-lea. Fundamentele ideologice ale dreptului administrativ

[Esența, substanța și vocația disciplinei] _____	73
Secțiunea 1. Câteva observații cu caracter preliminar _____	73
Secțiunea a 2-a. Valențele adjectivului „public” atașat celor șase fundamente ideologice ale dreptului administrativ _____	75
§1. Despre „public” și „privat” la Hannah Arendt _____	75
§2. Spațiul public sau <i>Öfentlichkeit</i> -ul în viziunea lui Jürgen Habermas _____	79
§3. Sfera publică și sfera privată în viziunea lui Peter Sloterdijk _____	84
§4. Câteva definiții de dicționar ale adjectivului „public” și câteva scurte concluzii _____	87
§5. Semnificațiile juridice ale categoriei „privat” _____	92

Secțiunea a 3-a. Esența dreptului administrativ: autoritatea publică

<i>și puterea publică</i>	93
§1. Autoritatea publică	94
1.1. Valențele noțiunii de „autoritate” în viziunea lui Alexandre Kojève	94
1.1.1. Perspectiva fenomenologică asupra noțiunii de „autoritate”	94
1.1.2. Perspectiva politică asupra noțiunii de „autoritate”	95
1.2. Definiții și semnificații	100
1.3. Noțiunea de „autoritate publică” între dreptul constituțional și dreptul administrativ	105
1.3.1. Autoritatea publică și organul administrației publice	106
1.3.2. Autoritatea și instituția publică	108
1.3.3. Autoritatea publică și organismul de drept public	111
1.3.4. Autoritatea publică și organismul prestator de servicii publice sau de utilitate publică	113
1.4. Încercări de clasificare a autorităților administrației publice	113
1.4.1. Autorități ale administrației publice centrale (naționale), regionale, teritoriale, județene și locale	113
1.4.2. Autorități uni-personale și autorități pluri-personale	117
1.4.3. Autorități colegiale și autorități colective	117
1.4.4. Autorități cu competențe administrative generale și autorități cu competențe administrative speciale	120
1.4.5. Autorități publice deliberative și autorități publice executive	123
1.4.6. Autorități publice de decizie și autorități publice de suport	124
1.5. Persoana juridică în dreptul public	125
1.5.1. Aspecte de ordin general	125
1.5.2. Perspectiva literaturii clasice române de drept public	127
1.5.3. Perspectiva literaturii române din perioada socialistă	132
1.5.4. Perspectiva literaturii române de drept public de după 1990	137
1.5.5. Observații referitoare la patrimoniul persoanei juridice de drept public	147
1.6. Persoana juridică de drept public în sfera unor mari instituții ale dreptului administrativ	150
1.6.1. Persoana juridică de drept public, actul administrativ unilateral și necesitatea de a renunța la unele prejudecăți	150
1.6.2. Persoana juridică de drept public și contractul administrativ	154
1.6.3. Persoana juridică de drept public și contenciosul administrativ	159
1.6.4. Persoana juridică de drept public și răspunderea administrativ-patrimonială	163
1.6.5. Persoana juridică de drept public și răspunderea civilă a agentului administrației publice	165
1.7. Persoanele juridice din câmpul de acțiune al dreptului administrativ	167
1.7.1. Statul și unitățile administrativ-teritoriale	167
1.7.1.1. Statul	167
1.7.1.2. Unitățile administrativ-teritoriale	170

1.7.2. Structurile asociative ale autorităților administrației publice locale _____	175
1.7.3. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară _____	176
1.7.4. Consorțiile administrative _____	179
1.7.5. O entitate nepersonalizată: subdiviziunea administrativ-teritorială a municipiului (sectorul) _____	188
1.7.6. Autoritățile administrației publice _____	190
1.7.6.1. Autoritățile publice propriu-zise _____	190
1.7.6.2. Autoritățile publice asimilate _____	191
1.7.7. Întreprinderile publice _____	192
1.8. Reprezentarea (în justiție a) persoanelor juridice de drept public și a autorităților publice _____	193
§2. Puterea publică _____	199
2.1. Câteva reperi diacronice _____	199
2.2. Noțiunea de „putere publică” între dreptul constituțional și dreptul administrativ _____	208
2.3. Două expresii ale căror sensuri se impun a fi lămurite: „în temeiul puterii publice” și „în regim de putere publică” _____	213
2.3.1. „În temeiul puterii publice” _____	213
2.3.2. „În regim de putere publică” _____	214
2.4. Ce sunt prerogativele de putere publică? _____	216
2.5. Competențele, funcțiile, atribuțiile și responsabilitățile – câteva distincții absolut necesare _____	217
2.6. Puterea publică și puterea civilă _____	224
2.7. Care sunt prerogativele de putere publică? _____	226
2.7.1. Puterea de a reglementa _____	228
2.7.2. Puterea de a planifica _____	232
2.7.3. Puterea de a autoriza sau de a legitima _____	248
2.7.4. Puterea de a controla și de a se autocontrola _____	251
2.7.4.1. Puterea de a controla _____	251
2.7.4.2. Puterea de a se autocontrola _____	257
2.7.5. Puterea de a impozita și de a taxa _____	258
2.7.6. Puterea de a executa bugete publice _____	260
2.7.7. Puterea de a sancționa _____	263
2.7.8. Puterea de a expropria _____	266
2.7.8.1. Exproprierea și naționalizarea _____	271
2.7.8.2. Exproprierea și rechiziția publică _____	273
2.7.8.3. Exproprierea și confiscarea contravențională _____	274
2.7.9. Puterea (sau funcția) de a administra bunurile care fac obiectul proprietății publice _____	274
2.8. Privatizarea sau delegarea exercițiului prerogativelor de putere publică: tezele lui Murray N. Rothbard și ale lui Jamie Susskind _____	279
2.8.1. Murray N. Rothbard _____	279
2.8.2. Jamie Susskind _____	281

<i>Secțiunea a 4-a. Substanța dreptului administrativ: administrația publică și serviciul public</i>	286
§1. Administrația publică	286
1.1. Dimensiunile constituționale ale categoriei „administrație publică”	286
1.2. Semnificații	288
1.3. Sensul formal al noțiunii de „administrație publică”	288
1.3.1. Un principiu specific administrației publice centrale: stricta subordonare	294
1.3.2. Excepțiile de la principiul strictei subordonări: coordonarea și colaborarea	295
1.3.2.1. Raporturi de coordonare în administrația publică centrală	295
1.3.2.2. Raporturi de colaborare în administrația publică centrală	297
1.3.3. Un principiu specific administrației publice de nivel intermediar: deconcentrarea	298
1.3.4. Raporturi de coordonare în administrația publică de nivel intermediar	299
1.3.5. Raporturi de tutelă în interiorul sistemului instituțional al administrației publice	301
1.3.5.1. Valențele noțiunii de „tutelă” în interiorul discursului aferent dreptului civil și dreptului administrativ	301
1.3.5.2. Tutela asupra actelor administrative unilaterale	304
1.3.5.3. Tutela asupra contractelor administrative	308
1.3.5.4. Tutela administrativă asupra persoanelor: cazul întreprinderilor publice	310
1.3.6. Principii specifice administrației publice locale	316
1.3.6.1. Principiul descentralizării	316
1.3.6.1.1. Două modele europene de referință: Franța și Spania	316
1.3.6.1.2. Ce și în ce limite descentralizăm?	319
1.3.6.1.3. Premisele normative relevante	321
1.3.6.1.4. Principiile descentralizării	322
1.3.6.1.4.1. Principiile explicite ale descentralizării	322
1.3.6.1.4.2. Principiile implicite ale descentralizării	330
1.3.6.1.5. Regulile descentralizării	332
1.3.6.1.5.1. Valorificarea bazelor de date necesare procesului de descentralizare	332
1.3.6.1.5.2. Organizarea fazelor-pilot	332
1.3.6.1.6. Etapele transferului de competențe aferent descentralizării	333
1.3.6.1.7. Descentralizarea și alte forme de transfer/delegare a exercițiului puterii și a serviciilor publice	335
1.3.6.1.7.1. Transferul și delegarea temporară de competențe	335

1.3.6.1.7.2. Delegarea de competențe și delegarea de atribuții _____	336
1.3.6.1.7.3. Delegarea de atribuții și delegarea de semnătură _____	340
1.3.6.1.7.4. Delegarea de competențe și delegarea (de gestiune a) serviciilor publice _____	342
1.3.6.1.8. Cadrul instituțional al descentralizării _____	345
1.3.6.1.8.1. Ministerul coordonator al procesului de descentralizare _____	345
1.3.6.1.8.2. Comitetul tehnic interministerial pentru descentralizare _____	347
1.3.6.1.8.3. Comitetul pentru finanțe publice locale _____	347
1.3.6.2. Principiul autonomiei locale _____	348
1.3.6.2.1. Trei modele europene de autonomie: Spania, Italia și Germania _____	348
1.3.6.2.2. Autonomia locală în România _____	352
1.3.6.3. Alte principii ale administrației publice locale _____	354
1.3.6.3.1. Principiul consultării cetățenilor în probleme de interes local deosebit _____	354
1.3.6.3.2. Principiul eligibilității _____	360
1.3.6.3.3. Principiul cooperării _____	360
1.3.6.3.4. Principiul responsabilității _____	361
1.3.6.3.5. Principiul constrângerii bugetare _____	361
1.3.6.4. Un principiu cardinal al întregului sistem instituțional al administrației publice: partajul de competențe _____	361
1.3.7. Tabloul sistemului instituțional al administrației publice _____	366
1.3.7.1. Administrația publică centrală _____	366
1.3.7.1.1. Președintele României _____	366
1.3.7.1.1.1. Dobândirea mandatului de Președinte al României _____	366
1.3.7.1.1.2. Funcțiile și atribuțiile Președintelui României _____	368
1.3.7.1.1.3. Calitatea Președintelui României de reprezentant al statului _____	371
1.3.7.1.1.4. Implicarea Președintelui României în procedura de investire a Guvernului și în funcționarea acestuia _____	375
1.3.7.1.1.5. Locul și rolul Președintelui României în cadrul Consiliului Suprem de Apărare a Țării _____	378
1.3.7.1.1.6. Prerogativa Președintelui României de numire în funcții publice _____	382
1.3.7.1.1.7. Instituirea și gestionarea de către Președintele României a unei stări excepționale _____	382
1.3.7.1.1.8. Prerogativele regaliene ale Președintelui României _____	384
1.3.7.1.1.9. Regimul juridic al actelor Președintelui României _____	385
1.3.7.1.1.10. Administrația prezidențială _____	386
1.3.7.1.1.11. Răspunderea politică și răspunderea juridică a Președintelui României. Suspendarea și încetarea	

mandatului de Președinte al României. Vacanța și interimatul funcției prezidențiale _____	387
1.3.7.1.2. Guvernul _____	396
1.3.7.1.2.1. Elementele definitorii ale activității Guvernului _____	396
1.3.7.1.2.2. Întreprinderea și numirea Guvernului _____	399
1.3.7.1.2.3. Condițiile de ocupare a funcției de membru al Guvernului _____	399
1.3.7.1.2.4. Funcțiile și atribuțiile Guvernului _____	401
1.3.7.1.2.5. Organizarea Guvernului: Aparatul de lucru al Guvernului _____	406
1.3.7.1.2.6. Rolul și funcțiile primului-ministru _____	409
1.3.7.1.2.7. Rolul și atribuțiile viceprim-ministrului _____	412
1.3.7.1.2.8. Ședințele Guvernului _____	413
1.3.7.1.2.9. Regimul juridic al actelor Guvernului _____	414
1.3.7.1.2.10. Regimul juridic al funcției de membru al Guvernului _____	415
1.3.7.1.2.11. Interimatul funcției de membru al Guvernului și remanierea guvernamentală _____	416
1.3.7.1.2.12. Răspunderea politică și răspunderea juridică a (membrilor) Guvernului _____	418
1.3.7.1.3. Ministerele _____	423
1.3.7.1.3.1. Natura juridică și rolul ministerelor și al miniștrilor _____	423
1.3.7.1.3.2. Funcțiile ministerelor și atribuțiile miniștrilor _____	424
1.3.7.1.3.3. Actele miniștrilor _____	427
1.3.7.1.3.4. Organele ministerului _____	429
1.3.7.1.3.5. Înființarea și organizarea ministerelor _____	430
1.3.7.1.3.6. Personalul ministerului _____	431
1.3.7.1.4. Agențiile guvernamentale _____	431
1.3.7.1.5. Autoritățile administrative autonome de nivel central _____	433
1.3.7.2. Administrația publică județeană sau de nivel intermediar _____	435
1.3.7.2.1. Prefectul _____	435
1.3.7.2.1.1. Natura juridică, rolul instituțional și locul prefectului în sistemul instituțional al administrației publice _____	435
1.3.7.2.1.2. Condițiile de numire în funcția de prefect _____	436
1.3.7.2.1.3. Numirea și eliberarea din funcție a prefectului _____	438
1.3.7.2.1.4. Funcțiile și atribuțiile prefectului _____	439
1.3.7.2.1.5. Instituția prefectului _____	448
1.3.7.2.1.6. Colegiul prefectural _____	449
1.3.7.2.1.7. Cancelaria prefectului _____	451
1.3.7.2.1.8. Oficiile prefecturale _____	452
1.3.7.2.1.9. Drepturile și îndatoririle prefecturilor _____	453
1.3.7.2.1.10. Regimul juridic al actelor prefectului _____	454
1.3.7.2.1.11. Răspunderea juridică a prefectului _____	456
1.3.7.2.1.12. Statutul juridic al subprefectului _____	458
1.3.7.2.2. Serviciile publice deconcentrate _____	458

1.3.7.2.3. Consiliul județean _____	461
1.3.7.2.3.1. Natura, locul și rolul consiliului județean _____	461
1.3.7.2.3.2. Constituirea consiliilor județene _____	463
1.3.7.2.3.3. Funcțiile subsecvente și atribuțiile consiliilor județene _____	463
1.3.7.2.3.4. Convocarea, organizarea și desfășurarea ședințelor consiliilor județene _____	469
1.3.7.2.3.5. Regimul juridic al hotărârilor consiliului județean _____	472
1.3.7.2.3.6. Mandatul consilierului județean _____	473
1.3.7.2.3.7. Suspendarea și încetarea mandatului de consilier județean _____	474
1.3.7.2.3.8. Răspunderea juridică a consilierilor județeni _____	474
1.3.7.2.3.9. Dizolvarea consiliului județean _____	474
1.3.7.2.3.10. Funcționarea administrației publice județene în caz de dizolvare a consiliului județean _____	476
1.3.7.2.4. Președinții și vicepreședinții consiliilor județene _____	476
1.3.7.2.4.1. Natura juridică și funcțiile exercitate de președinții și vicepreședinții consiliilor județene _____	476
1.3.7.2.4.2. Atribuțiile președinților și ale vicepreședinților consiliilor județene _____	477
1.3.7.2.4.3. Relațiile angajate de președinții consiliilor județene cu celelalte autorități ale administrației publice _____	480
1.3.7.2.4.4. Alegerea, validarea și durata mandatelor președinților consiliilor județene _____	481
1.3.7.2.4.5. Alegerea, suspendarea și eliberarea din funcție a vicepreședinților consiliilor județene _____	482
1.3.7.2.4.6. Actele președinților și ale vicepreședinților consiliilor județene _____	484
1.3.7.2.4.7. Vacanța funcțiilor de președinți sau de vicepreședinți ai consiliului județean _____	484
1.3.7.2.4.8. Răspunderea politică și răspunderea juridică a președinților și a vicepreședinților consiliilor județene _____	486
1.3.7.3. Administrația publică locală _____	489
1.3.7.3.1. Consiliul local _____	489
1.3.7.3.1.1. Aspecte de ordin general _____	489
1.3.7.3.1.2. Constituirea consiliului local _____	489
1.3.7.3.1.3. Validarea mandatelor supleanților necesari completării consiliului local _____	493
1.3.7.3.1.4. Organizarea alegerilor parțiale _____	495
1.3.7.3.1.5. Jurământul consilierilor locali _____	495
1.3.7.3.1.6. Delegatul sătesc _____	496
1.3.7.3.1.7. Organizarea consiliului local _____	497
1.3.7.3.1.8. Natura și durata mandatului consiliilor locale _____	505
1.3.7.3.1.9. Rolul consiliilor locale _____	506

1.3.7.3.1.10. Funcțiile și atribuțiile consiliilor locale _____	506
1.3.7.3.1.11. Ședințele consiliilor locale și legala lor desfășurare _____	516
1.3.7.3.1.12. Majoritatea necesară adoptării hotărârilor în ședințele de plen ale consiliilor locale _____	520
1.3.7.3.1.13. Finalizarea procedurii de adoptare în plen a hotărârilor consiliilor locale: semnarea și contrasemnarea hotărârilor _____	524
1.3.7.3.1.14. Suspendarea mandatului de consilier local _____	524
1.3.7.3.1.15. Încetarea mandatului de consilier local _____	526
1.3.7.3.1.16. Răspunderea juridică a consilierilor locali _____	531
1.3.7.3.1.17. Dizolvarea consiliilor locale _____	534
1.3.7.3.1.18. Vacanța funcției deliberative a consiliului local _____	537
1.3.7.3.2. Primarul _____	539
1.3.7.3.2.1. Aspecte de ordin general _____	539
1.3.7.3.2.2. Primarul, primăria, aparatul de specialitate și cabinetul primarului _____	539
1.3.7.3.2.3. Atribuțiile primarului _____	542
1.3.7.3.2.4. Delegarea atribuțiilor primarului _____	547
1.3.7.3.2.5. Relațiile juridice angajate de primar cu alte autorități și instituții publice _____	549
1.3.7.3.2.6. Mandatul primarului _____	549
1.3.7.3.3. Regimul juridic al viceprimarului _____	558
1.3.7.3.3.1. Locul și rolul viceprimarului în sistemul instituțional al administrației publice locale _____	558
1.3.7.3.3.2. Relațiile viceprimarului cu primarul și cu consiliul local _____	559
1.3.7.3.3.3. Răspunderea politică și răspunderea juridică a viceprimarului _____	560
1.3.7.3.3.4. Suspendarea și încetarea mandatului de viceprimar _____	563
1.3.7.3.4. Condițiile de dobândire a unui mandat de ales local în România, de către cetățeanul unui alt stat membru al Uniunii Europene _____	564
1.3.7.3.5. Regimul juridic al aleșilor locali: drepturile și obligațiile acestora _____	567
1.3.7.3.5.1. Drepturile aleșilor locali _____	567
1.3.7.3.5.2. Obligațiile aleșilor locali _____	568
1.4. Sensul material al noțiunii de „administrație publică” _____	570
1.4.1. Semnificații _____	570
1.4.2. Actul administrativ unilateral – o analiză sintetică _____	571
1.4.2.1. Ce este un act administrativ unilateral? _____	571
1.4.2.1.1. Actul administrativ este o specie de act juridic _____	571

1.4.2.1.2. Actul administrativ este o manifestare unilaterală de voință _____	576
1.4.2.1.2.1. Actele administrative unilaterale emise la cererea particularului interesat _____	577
1.4.2.1.2.2. Actele administrative unilaterale al căror conținut este (în aparență) negociat cu viitorul destinatar _____	578
1.4.2.1.2.3. Actele administrative unilaterale emise în coautorat de două sau mai multe autorități, instituții sau persoane juridice de drept public _____	580
1.4.2.1.2.4. Actele administrative unilaterale emise în baza unor cereri, propuneri, avize sau acorduri formulate sau date înainte de emiterea actului administrativ, de o altă autoritate publică decât aceea care își asumă formal paternitatea unui asemenea act _____	582
1.4.2.1.2.5. Actele administrative unilaterale a căror punere în executare nu poate fi făcută decât numai în urma confirmării sau a aprobării lor de către o altă autoritate publică decât cea care a emis sau a adoptat actul administrativ _____	583
1.4.2.1.2.6. Actele administrative unilaterale emise sau adoptate de organe colegiale sau colective _____	585
1.4.2.2. Actul administrativ este emis sau adoptat fie în scopul de a reglementa relații sociale impersonale, fie pentru a da naștere, a modifica, a suspenda sau a stinge raporturi juridice concrete _____	586
1.4.2.3. Actul administrativ este emis în contextul organizării, al funcționării sau al gestiunii unui serviciu public _____	586
1.4.2.4. Actul administrativ formalizează exercițiul unor prerogative de putere publică _____	587
1.4.2.5. Actul administrativ are ca scop satisfacerea interesului public și, totodată, apărarea, iar, la nevoie, recuperarea ordinii publice _____	588
1.4.2.6. Actul administrativ unilateral și actul politic al autorității publice executive _____	590
1.4.2.7. Actul administrativ unilateral și măsura de ordine interioară _____	592
1.4.2.8. Actul administrativ unilateral cu caracter normativ și actul legislativ _____	592
1.4.2.9. Actul administrativ unilateral cu caracter individual și hotărârea judecătorească _____	594
1.4.2.10. Actul administrativ și actul juridic civil unilateral _____	596
1.4.2.11. Actul administrativ unilateral și faptul juridic asimilat _____	598
1.4.2.12. Actul administrativ unilateral și contractul administrativ _____	599
1.4.2.13. Actul administrativ unilateral și operațiunea administrativă _____	600

1.4.3. Clasificarea actelor administrative unilaterale _____	601
1.4.3.1. Acte administrative normative, acte administrative individuale și acte administrative particulare _____	601
1.4.3.2. Acte explicite <i>versus</i> acte implicite _____	604
1.4.4. Trăsăturile actului administrativ unilateral _____	605
1.4.4.1. Este un act juridic obligatoriu _____	605
1.4.4.2. Este un act juridic care are caracter executoriu _____	610
1.4.4.3. Este un act juridic care se bucură de prezumția de legalitate _____	610
1.4.4.4. Este un act juridic supus, de regulă, unei proceduri prealabile de control administrativ _____	612
1.4.5. Condițiile de validitate ale actului administrativ unilateral _____	619
1.4.5.1. Este emis sau adoptat de o autoritate competentă și în limitele competenței sale _____	620
1.4.5.2. Este emis în numele și pe seama unei persoane juridice de drept public sau a uneia de drept privat, asimilată unei autorități publice _____	620
1.4.5.3. Este emis sau adoptat în forma prevăzută de lege _____	621
1.4.5.4. Este emis sau adoptat cu respectarea unor formalități procedurale prealabile, concomitente și posteroare _____	622
1.4.5.4.1. Formalități procedurale anterioare emiterii sau adoptării actului administrativ _____	622
1.4.5.4.1.1. Proiectele _____	622
1.4.5.4.1.2. Avizele _____	624
1.4.5.4.1.3. Acordurile _____	628
1.4.5.4.1.4. Propunerile _____	629
1.4.5.4.1.5. Rapoartele și referatele _____	632
1.4.5.4.2. Formalități procedurale concomitente emiterii actului administrativ unilateral _____	634
1.4.5.4.2.1. Motivarea actului administrativ unilateral _____	634
1.4.5.4.2.2. Semnarea, contrasemnarea și ștampilarea actului administrativ unilateral _____	635
1.4.5.4.3. Formalități procedurale posteroare emiterii unui act administrativ unilateral _____	638
1.4.5.4.3.1. Publicarea actelor administrative unilaterale cu caracter normativ _____	638
1.4.5.4.3.2. Comunicarea actelor administrative unilaterale cu caracter individual _____	639
1.4.5.5. Intrarea în vigoare a actelor administrative _____	640
1.4.5.6. Suspendarea actului administrativ unilateral _____	641
1.4.5.6.1. Suspendarea administrativă a actului administrativ unilateral _____	642
1.4.5.6.2. Suspendarea judecătorească a actului administrativ unilateral _____	643

1.4.5.6.3. Suspendarea de drept a actului administrativ unilateral _____	645
1.4.5.7. Încetarea actului administrativ unilateral _____	647
1.4.5.7.1. Revocarea, retragerea sau abrogarea actului administrativ unilateral _____	647
1.4.5.7.2. Anularea actului administrativ unilateral _____	647
1.4.5.7.3. Încetarea actului administrativ unilateral consecință a producerii unui fapt juridic _____	650
1.4.6. Contractul administrativ – o analiză sintetică _____	650
1.4.6.1. Ce este un contract administrativ și ce îl deosebește de alte aranjamente juridice convenționale? _____	650
1.4.6.2. Contractele administrative și contractele civile încheiate de autoritățile și instituțiile publice _____	651
1.4.6.3. Criterii de calificare a contractelor administrative _____	654
1.4.6.3.1. Legea _____	654
1.4.6.3.2. Calitatea de parte contractantă a unei persoane juridice de drept public _____	655
1.4.6.3.3. Prezența clauzelor exorbitante _____	657
1.4.6.3.4. Organizarea unui serviciu public sau realizarea unei lucrări publice _____	659
1.4.6.4. Trăsăturile contractului administrativ _____	662
1.4.6.5. Încercări de clasificare a contractelor administrative _____	667
1.4.6.5.1. Contracte administrative care au aptitudinea de a satisface o comandă publică (propriu-zise), contracte administrative care procură particularilor folosința și/sau exploatarea unui bun proprietate publică (asimilate) și contracte mixte _____	667
1.4.6.5.2. Contracte administrative translativ de proprietate și contracte administrative netranslativ de proprietate _____	671
1.4.6.5.3. Contracte administrative pentru care legea procesuală este cea cu nr. 554/2004 și contracte administrative pentru care legea procesuală este cea cu nr. 101/2016 _____	672
1.4.6.6. Condițiile substanțiale sau materiale de validitate ale contractelor administrative: capacitatea, consimțământul, obiectul și cauza _____	672
1.4.6.6.1. Capacitatea părților de a contracta _____	673
1.4.6.6.2. Consimțământul _____	678
1.4.6.6.2.1. Aspecte de ordin general _____	678
1.4.6.6.2.2. Viciile de consimțământ: eroarea, dolul, violența și leziunea _____	679
1.4.6.7. Obiectul contractelor administrative _____	685
1.4.6.8. Cauza contractelor administrative _____	688
1.4.6.9. Încheierea contractelor administrative _____	692
1.4.6.10. Executarea contractelor administrative _____	695
1.4.6.11. Suspendarea contractelor administrative _____	697

1.4.6.12. Încetarea contractelor administrative _____	700
1.4.6.12.1. Executarea integrală a contractelor administrative ____	700
1.4.6.12.2. Rezoluțiunea sau rezilierea contractelor administrative _____	700
1.4.6.12.3. Denunțarea unilaterală a contractelor administrative __	700
1.4.6.12.4. Anularea și nulitatea contractelor administrative ____	702
1.4.6.12.5. Imposibilitatea fortuită de executare cu caracter definitiv _____	706
1.4.7. Faptele material-juridice asimilate actelor administrative unilaterale _____	707
1.4.8. Operațiunile administrative _____	708
1.4.9. Administrația publică și puterea executivă _____	710
1.5. Sensul european al noțiunii de „administrație publică” _____	714
1.6. Tipologizări ale noțiunii de „administrație publică” _____	716
1.6.1. Administrația publică centrală și administrația publică locală ____	716
1.6.2. Administrația publică legată și administrația publică discreționară _____	717
1.6.3. Administrația publică a stării de normalitate și administrația publică a stării excepționale _____	717
1.6.4. Administrația publică teritorială, administrația publică asociativă și administrația publică instituțională _____	718
1.6.5. Administrația publică generală și administrația publică de tip corporativ _____	718
1.6.6. Administrația publică ierarhizată și administrația publică autonomă _____	720
1.6.7. Administrația publică statală, administrația publică infrastatală și administrația publică suprastatală _____	720
1.6.8. Administrația publică substanțială și administrația publică procesuală _____	721
1.6.9. Administrația publică neutră și administrația publică intervenționistă _____	722
1.6.10. Administrația publică regulatorie și administrația publică antreprenorială _____	723
1.6.11. Administrația publică de constrângere și administrația publică de prestații _____	723
1.6.12. Administrația publică militară și administrația publică civilă ____	724
1.6.13. Administrația publică unilaterală și administrația publică bilaterală _____	724
1.6.14. Administrația publică ierarhizată și administrația publică de complementaritate _____	725
1.6.15. Administrația publică asistențială și administrația publică agresivă _____	725
1.6.16. Administrația publică de tip constitutiv și administrația publică declarativă _____	726

1.6.17. Administrația publică decizorie și administrația publică de tip consultativ _____	726
1.6.18. Administrația publică preventivă și administrația publică represivă _____	727
§2. Serviciul public _____	727
2.1. Un scurt periplu istoric _____	727
2.2. Variațiuni și specii _____	732
2.3. Servicii publice universale, servicii publice în rețea, servicii publice virtuale și servicii publice esențiale _____	734
2.4. Servicii publice (pur) administrative și servicii publice cu caracter industrial și/sau comercial _____	737
2.5. Servicii publice de asistență socială, servicii publice de sănătate, servicii publice de învățământ și servicii publice de cultură _____	746
2.6. Servicii publice (asumate) și servicii de utilitate publică (autorizate, delegate sau externalizate) _____	752
2.7. Înființarea, reglementarea funcționării, menținerea și desființarea serviciilor publice _____	759
2.8. Principii tradiționale și principii moderne de organizare și funcționare a serviciilor publice _____	764
2.8.1. Principiile tradiționale de organizare și funcționare a serviciilor publice _____	764
2.8.1.1. Egalitatea _____	764
2.8.1.2. Continuitatea _____	770
2.8.1.3. Adaptabilitatea _____	774
2.8.2. Principiile moderne de organizare și funcționare a serviciilor publice _____	778
2.8.2.1. Accesibilitatea _____	778
2.8.2.2. Neutralitatea _____	783
2.8.2.3. Transparența _____	785
2.8.2.4. Co-implicarea beneficiarilor (potențiali) _____	791
2.8.2.5. Calitatea _____	792
2.8.2.6. Eficacitatea _____	795
2.8.2.7. Securitatea, precauția și responsabilitatea _____	796
2.8.2.8. Gratuitatea _____	798
2.9. Criza de legitimitate a serviciului public în configurarea bazelor teoretice ale dreptului administrativ _____	801
<i>Secțiunea a 5-a. Vocația dreptului administrativ: interesul public și ordinea publică</i> _____	804
§1. Interesul public _____	805
1.1. Arheologia unei noțiuni-cheie în construcția ideologică a dreptului administrativ _____	805
1.2. Șase perspective clasice asupra interesului public: Machiavelli, Bodin, Grotius, Hobbes, Locke și Montesquieu _____	818
1.2.1. Niccolò Machiavelli (1469-1527) _____	818
1.2.2. Jean Bodin (1529-1596) _____	819

1.2.3. Hugo Grotius (1583-1645)	820
1.2.4. Thomas Hobbes (1588-1679)	821
1.2.5. John Locke (1632-1704)	823
1.2.6. Charles de Montesquieu (1689-1755)	825
1.3. Perspectiva utilitaristă asupra interesului public: Smith, Constant, Tocqueville și Stuart Mill	827
1.3.1. Adam Smith (1723-1790)	828
1.3.2. Benjamin Constant (1767-1830)	832
1.3.3. Alexis de Tocqueville (1805-1859)	833
1.3.4. John Stuart Mill (1806-1873)	836
1.4. Perspectiva voluntaristă asupra interesului public: Rousseau, Hegel și Marx	838
1.4.1. Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)	839
1.4.2. Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831)	842
1.4.3. Karl Marx (1818-1883)	845
1.5. Interesul public și economia politică. Viziunea lui John Kenneth Galbraith (1908-2006)	848
1.6. Interesul public economic	856
1.7. Interesul public: o noțiune cu caracter proteiform	857
1.8. Funcțiile epistemice ale noțiunii de „interes public”	859
1.8.1. Funcția morală	859
1.8.2. Funcția retorică, de legitimare sau de persuasiune	861
1.8.3. Funcția de ponderare a puterii publice	862
1.9. Interesul public între criză și diluție ideologică	863
1.10. Interesul general și interesul public între dreptul constituțional și dreptul administrativ	867
1.11. Interes public național <i>versus</i> interes public local	870
1.12. Interes public național <i>versus</i> interes public supranațional	873
1.13. Interes public și interes categorial	875
1.14. Interes public și interese private	878
1.15. Componentele normative ale noțiunii de interes (legitim) public	880
1.15.1. Ordinea de drept	881
1.15.2. Democrația constituțională	882
1.15.3. Garantarea drepturilor, a libertăților și a îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor	883
1.15.4. Satisfacerea nevoilor comunitare	885
1.15.5. Realizarea competențelor autorităților publice	886
§2. Ordinea publică	888
2.1. Câteva jaloane istorice și filosofice	888
2.2. Repererele pozitivistice ale noțiunii de „ordine publică”	896
2.3. Profilul constituționalist al noțiunii de „ordine publică”	902
2.3.1. Demnitatea omului	903
2.3.2. Libera dezvoltare a personalității umane	904
2.3.3. Dreptatea	906
2.3.4. Pluralismul politic	907

2.4. Ordinea publică de drept civil _____	907
2.5. Ordinea publică europeană _____	909
2.6. Ordinea publică de drept penal _____	920
2.7. Profilul administrativist al noțiunii de „ordine publică”:	
ordinea publică materială și ordinea publică imaterială _____	922
2.7.1. Morala publică _____	926
2.7.2. Asigurarea de către administrația publică a exigențelor minimale ale vieții în societate _____	931
2.7.3. Egalitatea particularilor în fața autorităților publice executive _____	932
2.7.4. Laicitatea sistemului instituțional al administrației publice _____	933
2.7.5. Libertățile fundamentale, drepturile subiective, interesele legitime și vocațiile particularilor _____	936
2.7.5.1. Libertățile fundamentale _____	937
2.7.5.2. Drepturile subiective _____	939
2.7.5.3. Interesele legitime _____	941
2.7.5.4. Vocațiile _____	943
2.8. Funcțiile epistemice ale „ordinii publice” în dreptul administrativ _____	943
2.8.1. Funcția substanțială a ordinii publice _____	944
2.8.2. Funcțiile instituționale ale ordinii publice (imateriale) _____	946
2.8.2.1. Funcția de abilitare _____	946
2.8.2.2. Funcția de reechilibrare _____	947
2.8.2.3. Funcția de rezervă _____	947
2.8.2.3.1. Rezerva dreptului administrativ față de dreptul european _____	947
2.8.2.3.2. Rezerva dreptului administrativ față de dreptul civil _____	951
2.8.2.3.3. Rezerva dreptului administrativ-contravențional față de dreptul penal _____	951
2.9. Semnificațiile juridice și semnificațiile economice ale ordinii publice _____	953
2.9.1. Perspectiva juridică asupra ordinii publice _____	953
2.9.2. Perspectiva economică asupra ordinii publice _____	956
2.9.3. Scurte concluzii _____	960
2.10. <i>Addendum</i> . Ordinea publică în contractele administrative: o relație de angajament față de interesul public _____	961

Capitolul al III-lea. Marile instituții ale dreptului administrativ în sialul fundamentelor ideologice ale acestei discipline juridice

[Un pic de legislație, un pic de matematică și un pic de literatură] _____	963
<i>Secțiunea 1. Funcția publică</i> _____	963
§1. Repere legislative și propoziții matematice _____	963
§2. Literatura română _____	964
§3. Literatura franceză _____	965
§4. Literatura germană _____	966
§5. Literatura spaniolă _____	967
§6. Literatura italiană _____	968
§7. Literatura anglo-americană _____	969

<i>Secțiunea a 2-a. Proprietatea publică</i>	971
§1. Repere legislative și propoziții matematice	971
§2. Literatura română	976
§3. Literatura franceză	980
§4. Literatura germană	982
§5. Literatura spaniolă	983
§6. Literatura italiană	985
§7. Literatura anglo-americană	986
<i>Secțiunea a 3-a. Întreprinderea publică</i>	988
§1. Repere legislative și propoziții matematice	988
§2. Literatura română	991
§3. Literatura franceză	993
§4. Literatura germană	994
§5. Literatura spaniolă	995
§6. Literatura italiană	996
§7. Literatura anglo-americană	997
<i>Secțiunea a 4-a. Actul administrativ unilateral</i>	998
§1. Repere legislative și propoziții matematice	998
§2. Literatura română	1000
§3. Literatura franceză	1001
§4. Literatura germană	1002
§5. Literatura spaniolă	1003
§6. Literatura italiană	1004
§7. Literatura anglo-americană	1005
<i>Secțiunea a 5-a. Contractul administrativ</i>	1008
§1. Repere legislative și propoziții matematice	1008
§2. Literatura română	1010
§3. Literatura franceză	1011
§4. Literatura germană	1014
§5. Literatura spaniolă	1015
§6. Literatura italiană	1017
§7. Literatura anglo-americană	1018
<i>Secțiunea a 6-a. Contenciosul administrativ</i>	1020
§1. Repere legislative și propoziții matematice	1020
§2. Literatura română	1021
§3. Literatura franceză	1023
3.1. Contenciosul administrativ este un contencios al autorității publice	1023
3.2. Contenciosul administrativ este un contencios al interesului public	1025
3.3. Contenciosul administrativ este un contencios al puterii publice	1026
3.4. Contenciosul administrativ este un contencios al serviciului public	1027
§4. Literatura germană	1029
§5. Literatura spaniolă	1030
§6. Literatura italiană	1032
§7. Literatura anglo-americană	1033

<i>Secțiunea a 7-a. Răspunderea administrativ-patrimonială</i> _____	1036
§1. Repere legislative și propoziții matematice _____	1036
§2. Literatura română _____	1037
§3. Literatura franceză _____	1044
§4. Literatura germană _____	1045
§5. Literatura spaniolă _____	1046
§6. Literatura italiană _____	1048
§7. Literatura anglo-americană _____	1051
Capitolul al IV-lea. Definiția și obiectul dreptului administrativ	
[Un scurt periplu internațional] _____	1054
<i>Secțiunea 1. Definiția dreptului administrativ</i> _____	1054
§1. Repere ale doctrinei românești _____	1054
§2. Repere ale doctrinei franceze _____	1055
§3. Repere ale doctrinei germane _____	1056
§4. Repere ale doctrinei spaniole _____	1058
§5. Repere ale doctrinei italiene _____	1059
§6. Repere ale doctrinei anglo-americe _____	1060
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul dreptului administrativ</i> _____	1062
§1. Viziunea doctrinei autohtone _____	1062
§2. Viziunea doctrinei franceze _____	1068
§3. Viziunea doctrinei germane _____	1070
§4. Viziunea doctrinei spaniole _____	1071
§5. Viziunea doctrinei italiene _____	1073
§6. Viziunea doctrinei anglo-americe _____	1074
<i>Secțiunea a 3-a. Definiția pe care înțelegem să o dăm dreptului administrativ</i> _____	1077
Capitolul al V-lea. În loc de concluzii	
[Dreptul administrativ între libertate și autoritate] _____	1078
Bibliografie _____	1087
Index _____	1101